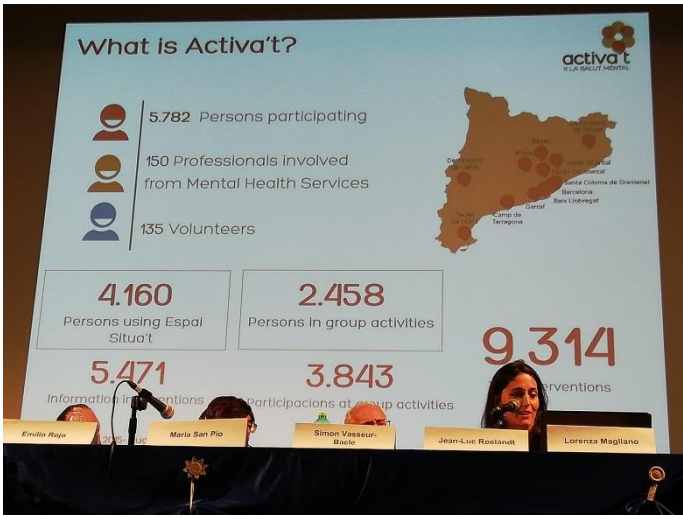

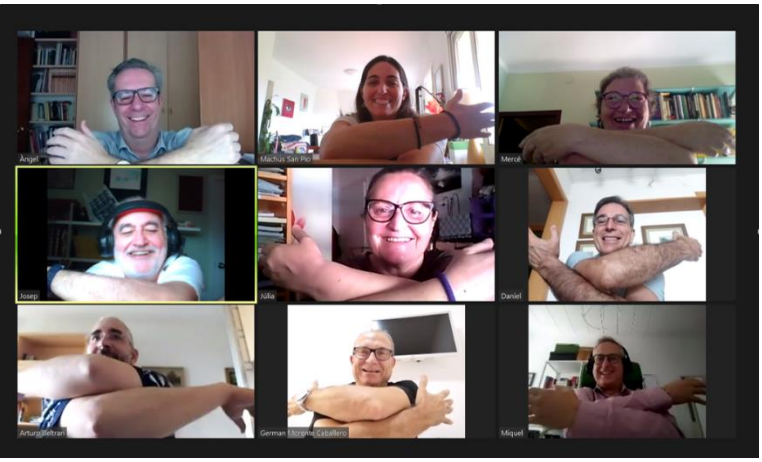

Memòria final 2021

activa't
X LA SALUT MENTAL

Gener 2022

Sol·licitud de finançament per:

"la Caixa"

Un projecte de:

socis del projecte:

SMC salutmental Catalunya Federació

Generalitat de Catalunya

VEUS Federació Catalana d'Entitats de Salut Mental en la Persona

Índex de continguts.

Descripció general del projecte Activa't per la salut mental 2

Resum del desenvolupament de les actuacions 4

Servei d'assessorament i orientació: Espai Situa't 4

Programes de capacitació i recuperació 5

Els programes d'empoderament PROSPECT 6

Programes de suport mutu 7

Grau de consecució dels objectius marcats al 2021 9

Desviacions en les activitats. 12

Impacte en les persones beneficiàries. 1313

Descripció general del projecte Activa't per la salut mental

El projecte *Activa't per la salut mental* té la **finalitat** de que les persones amb problemes de salut mental, o risc de tenir-ne, i les seves famílies, esdevinguin agents de salut actius en el seu propi procés de recuperació, i millorar així la seva qualitat de vida.

El principal objectiu del projecte està alineat amb l'objectiu 3 dels ODS (Objetivos de Desarrollo Sostenible) de l'ONU, "Garantir una vida sana i promoure el benestar per a tots a totes les edats". Específicament l'objectiu 3.4 "Per al 2030, reduir en un terç la mortalitat prematura per malalties no transmissibles mitjançant la prevenció i el tractament, **i promoure la salut mental i el benestar",** i l'objectiu 3.d "Reforçar la capacitat de tots els països, en particular els països en desenvolupament, en matèria d'alerta primerenca, **reducció de riscos i gestió dels riscos per a la salut nacional i mundial**".

És un projecte, que durant el pilotatge (2015-2019), va estar impulsat per la Federació Salut Mental Catalunya, la Federació Veus i la Generalitat de Catalunya (amb implicació dels departaments de Salut i Treball, Afers Socials i Famílies) , en el marc del Pla integral d'atenció a les persones amb trastorn mental i addiccions, coordinat per la Presidència de la Generalitat de Catalunya. El projecte ha comptat des dels seus inicis amb el finançament de l'Obra Social La Caixa, fent a la institució partícip del desenvolupament i esdeveniments comunicatius, com el Congrés realitzat al 2018. A l'any 2020, després de 6 anys de funcionament i més de 7000 participants, el projecte, va iniciar una fase de transició per a la inclusió en cartera de serveis de la Generalitat, i va incloure dos nous punts d'atenció al Prat i a l'Alt Pirineu. Al 2020, degut a la situació de pandèmia de COVID 19, el projecte es va adaptar, transformant el material formatiu a la versió telemàtica i atenent a les persones de manera telefònica i online. L'equip es va mantenir cohesionat, estable i coordinat a través de reunions online que permetien continuar homogeneïtzant criteris d'intervenció i sistematitzant el model.

El projecte Activa't per la Salut Mental està marcat al 2021 per l'inici de la implementació en cartera del mateix. 5 dels 15 Espai Situa't pilotats per la Federació Salut Mental Catalunya van

passar, al mes d'abril, a ser gestionats per part d'entitats del teixit associatiu en salut mental dels territoris pilots, a través de la convocatòria de la COSPE.

Objectiu general del projecte

Contribuir al procés d'implementació a la cartera de serveis de la Generalitat del model Activa't, per aconseguir que persones amb problemes de salut mental, diagnosticats o no, i els seus familiars esdevinguin agents de salut actius en el seu propi procés de recuperació i millorar així la seva qualitat de vida i la seva participació i inclusió comunitària.

Resum del desenvolupament de les actuacions

Eix d'activitat: Servei d'assessorament i orientació Espai Situa't	
Actuacions previstes	**•Actuacions realitzades durant l'any 2021**
Atendre demandes d'informació i orientació des de la perspectiva de l'empoderament i la recuperació (més de 650 demandes d'atenció ateses)	•S'han atés 1246 demandes des de la perspectiva de la recuperació, de l'empoderament i de la defensa de drets en salut mental.
Donar suport tècnic a les 5 entitats que inicien la gestió de serveis Espai Situa't.	•S'han fet trobades regulars de seguiment amb les tècniques dels Espai Situa't, amb les juntes de les entitats gestores i mixtes per tal de sistematitzar el model d'atenció. Aquestes reunions s'han liderat des de la coordinació del projecte i des de la direcció tècnica i de gestió de SMC.
Vetllar per la qualitat de l'atenció oferta a tots els Espai Situa't, formant als professionals i mantenint mecanismes de coordinació i actualització continuada.	•Es mantenen reunions setmanals (coordinació d'equip, gestió de casos, supervisió i sectorials) per tal de vetllar per un equip cohesionat amb un model d'atenció sistematitzat i amb criteris compartits •S'ha ofert formació en figures de suport jurídic i en la reforma de la legislació per a persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica, així com en nou entorn digital, empoderament i dinamització de GAM.
Realitzar activitats de difusió del servei per aproximar-ho a la ciutadania amb risc de patir trastorns mentals i afavorir la implicació dels ens municipals.	•S'han fet 315 accions de difusió, incloses xerrades de sensibilització en salut mental, presentacions del servei, reunions de coordinació al territori, taules de salut mental, etc
Elaborar documents de sistematització, guies, recomanacions i protocols, en el marc de la inclusió en cartera del servei, de manera coordinada amb la Generalitat, per acabar de dissenyar la imbricació en el conjunt de serveis.	•Actualització i accessibilitat als protocols.
Elaborar i impartir una proposta formativa en relació al model de treball Activa't adreçada a professionals de la xarxa associativa social i sanitària.	•S'ha impartit una formació de 8 hores a professionals de SOAF sobre 'Eïnes per a intervenir en salut mental' amb una valoració global dels participants de 4,28 sobre 5. Han participat 20 persones.
Donar suport als Serveis d'Atenció a famílies (SAFE) del territori en la seva adaptació al model de inclusió en cartera de l' Espai Situa't.	•Reunions trimestrals de sistematització del model amb entitats federades que tenen SAFE: treball de casos, formació i treball sobre sistematització de registre de dades.

Eix d'activitat: Programes de capacitació i recuperació

Actuacions previstes	• Actuacions realitzades durant l'any 2021
Suport tècnic a la difusió, derivació i organització de grups de capacitació per part de la xarxa de Salut Mental pública per a persones amb problemes de salut mental i les seves famílies	- S'han mantingut les reunions de coordinació territorial arreu de Catalunya per fer seguiment amb els serveis de salut mental dels programes psicoeducatius. A la Província de Lleida s'han realitzat dues edicions online per familiars i es va comptar amb la participació dels Espai Situa't del territori. - En total, des dels Espai Situa't s'han realitzat 39 accions de suport a psicoeducatius (coordinacions amb serveis i altres accions de seguiment) i s'han orientat o derivat 19 demandes a programes psicoeducatius o de recuperació, tant de la xarxa sanitària de salut mental com de la xarxa associativa.
Organització de formacions a professionals de la xarxa pública de salut mental per l'ús dels programes de capacitació (recuperació i psicoeducatius)	•S'ha coordinat una formació de formadors/es en el Manual per a la recuperació i l'autogestió del benestar a 27 professionals del serveis de rehabilitació comunitària d'arreu de Catalunya, en coordinació amb el CatSalut i amb finançament del Clúster Salut Mental Catalunya. Arrel de la posterior implementació dels tallers del Manual als SRC, s'han realitzat accions de coordinació i seguiment amb els professionals implicats.
Suport a la continuïtat de les persones formades en programes de capacitació a la xarxa associativa.	•Els Espai Situa't gestionen que les persones participants coneguin el teixit associatiu del territori on es realitza la psicoeducació i s'ofereixen com a espai de continuitat, després de la formació.
Accions de difusió dels programes.	•.S'han realitzat presentacions del model de psicoeducatius i recuperació així com, en general, del projecte Activa't, a la xarxa associativa, xarxa de salut mental i altres serveis d'acció social. Alhora, s'ha seguit realitzant difusió via web i butlletí.

Eix d'activitat: Els programes d'empoderament PROSPECT

Actuacions previstes	•Actuacions realitzades durant l'any 2021
Diagnòstic dels territoris on és més prioritària una formació PROSPECT	•El diagnòstic s'ha fet en base a les necessitats detectades a cada territori pels Espai Situa't i les edicions s'han calendaritzat conjuntament amb els serveis de salut mental i les associacions corresponents.
Coordinació de les persones voluntàries implicades com a facilitadores	•Per millorar la coordinació, la comunicació i l'acompanyament emocional a les persones voluntàries facilitadores (34 persones actualment) s'ha creat un equip tècnic format per 3 professionals responsables d'aquestes tasques, així com també un grup motor format per aquestes tècniques, representants de les facilitadores en 1a persona i representants de les facilitadores familiars. •S'han realitzat sessions de preparació i avaluació de cada edició amb l'equip tècnic, totes les facilitadores implicades a cada edició i l'Espai Situa't de territori. •S'han realitzat 2 trobades generals de facilitadores online i 1 trobada general presencial. •Atenent a la demanda de les facilitadores sobre algunes dificultats a nivell tecnològic al gener-febrer de 2021 es va realitzar una formació sobre eines digitals.
Organització de 5 edicions del programa PROSPECT (en modalitat virtual) amb més de 100 participants.	•Les 5 edicions Prospect que s'han portat a terme han estat: Girona província (maig), Lleida província (juny), Tarragona província (juny), El Prat de Llobregat (octubre) i Berga (novembre). •En aquestes 5 edicions hi han participat un total de 126 persones, entre les que s'inclouen tant persones amb experiència pròpia en salut mental, com familiars i professionals. •A cada edició s'ha prioritzat la participació de persones del territori, no obstant, la modalitat virtual ha permès l'assistència de persones d'arreu del territori. A més, ha facilitat també l'accés a persones d'àrees rurals o mal comunicades amb grans nuclis poblacionals, així com també a persones amb dificultats de conciliació familiar i/o laboral.
Formació de facilitadors/es del programa PROSPECT.	•S'ha realitzat una formació de facilitadors/es Prospect (març) en la que es van inscriure 32 persones.
Recollida i seguiment de les propostes de millora al sistema d'atenció identificades en el marc dels programes d'empoderament.	•A cada edició es realitzen informes que recullen les dades de satisfacció dels/les participants així com es recullen les propostes de millora que es treballen a la formació. Tota aquesta informació es comparteix i treballa amb la xarxa d'atenció del territori.
Coordinació amb Confederación Salud Mental España	S'ha fet seguiment del projecte amb la Confederación Salud Mental España (impulsors del projecte a nivell estatal) i s'ha col·laborat amb la facilitació d'una edició a Madrid (juny, 5 facilitadores) i la participació a la jornada "Compartimos PROSPECT" (novembre, 1 tècnic i 2 facilitadores)

Eix d'activitat: Programes de suport mutu

Actuacions previstes	•Actuacions realitzades durant l'any 2021
Organització de 5 formacions de persones moderadores de grups de suport mutu en format virtual o presencial, amb més de 40 participants	•S'han realitzat 9 formacions de persones moderadores de Grups d'Ajuda Mutua amb un total de 81 participants: 3 formacions per a familiars al Prat de Llobregat, al Baix Llobregat i a la província de Lleida (Alt Pirineu); 2 formacions per a persones amb experiència pròpia en salut mental a Barcelona i al Vallès Oriental; i 4 de Benestar emocional per a la cuitadania en general a Barcelona, a Girona, a l'Anoia i a la província de Tarragona. La majoria s'han fet en format online, excepte 2 de manera presencial (al Prat i a Barcelona).
Organització de 5 trobades de grups de suport mutu, amb més de 40 participants.	•S'han realitzat 8 trobades de GAM arreu de Catalunya, amb un total de 78 participants.
Accions de presentació i difusió del model.	•S'han realitzat diverses accions de presentació i difusió del model com per exemple es va realitzar una comunicació al III Congrés de l'Acció Social de Serveis socials i acció comunitaria: promoció i prevenció, al juliol de 2021. Així com es realitzen presentacions del model i del projecte Activa't a diferents serveis de la xarxa associativa, xarxa de salut mental i altres serveis d'acció social per tal de promoure els Grups d'Ajuda Mútua. A més s'ha publicat aquest any al web, un llistat de tots els GAM d'arreu de Catalunya.
Derivacions i acompanyament a persones per a la incorporació en grups de suport mutu.	•S'han atès 234 demandes de persones a les quals sel's ha derivat i acompanyat per a participar en Grups d'ajuda mutua.
Accions de recolzament i assessorament als grups de suport mutu que es vulguin iniciar o demanin assessorament, especialment per facilitar la seva continuïtat en formats segurs en el marc de la pandèmia de COVID-19.	•S'han realitzat 238 accions de suport i acompanyament als Grups d'Ajuda Mutua en funcionament i/o de nova creació. Aquestes accions poden ser reunions, trucades, videoconferències i interaccions per correu electrònic per part de les professionals dels Espai Situa't al territori amb moderadores de GAM, el GAM al complert, associacions, professionals de la xarxa i referents al territori del proveïdor de serveis.

Eix d'actuació: dinamització comunitària

Actuacions previstes	• Actuacions realitzades durant l'any 2021
Manteniment de reunions de coordinació territorial a tots els territoris pilots pel seguiment de les actuacions de l'Activa't 2021.	S'han realitzat 315 accions de difusió i coordinació als territoris, incloses les reunions de coordinació territorial (amb els serveis de salut mental, l'administració pública i la xarxa associativa), hem fet presentacions del projecte a serveis de la xarxa de salut, de la xarxa d'acció social i comunitària, i de la xarxa associativa; i hem participat en congressos i espais comunitaris (com les taules de salut mental)
Realització d'actes de presentació i reflexió en relació als eixos d'activitat del projecte.	
Participació en espais de dinamització comunitària als diferents territoris on el projecte està actiu per afavorir la identificació, creació i ús de diferents actius en salut per la millora de la salut mental.	

Grau de consecució dels objectius marcats al 2021

Objectius i indicadors 2021.

El compliment d'objectius ha evolucionat de manera satisfactòria. En molts objectius s'ha superat l' indicador previst, i el resultat es més alt del previst.

- Facilitar la recuperació de les persones amb problemes de salut mental i el benestar de les families que les acompanyen, afavorint el seu empoderament (grau d'influència i control que exerceixen en els esdeveniments de les seves pròpies vides).

Indicadors:	*Resultat obtingut*	*Resultat obtingut*
Avaluacions dels programes PROSPECT Valoració de la utilitat de l'orientació de l'espai situa't per l'empoderament	>70% >70%	96%* 91%**

*aquesta dada s'ha obtingut de l'anàlisi dels qüestionaris de satisfacció emplenats per 1es persones, familiars i professionals després de cadascuna de les 5 edicions Prospect realitzades al 2021.
** Dades de l'enquesta de satisfacció de l'Espai Situa't actualitzades a data 17/01/22.

- Desenvolupar espais que millorin la cohesió social com a eina de disminució de la vulnerabilitat per a famílies i persones amb experiència pròpia.

Indicadors:	*Resultat esperat*	*Resultat obtingut*
Número de derivacions a GAM per part dels serveis Nombre de persones formades en moderació de GAM disseny de la formació de formadors de dinamització de GAM	>200 >50	234 81 realitzat
sessió de difusió de la formació de formadors de dinamització de GAM		16

Pel que fa a la formació de formadors de persones dinamitzadores de GAM, hem pogut treballar en l'estratègia de la formació amb vàries entitats federades i persones que dinamitzen GAM, així com professionals tècnics. Hem preparat el temari i hem realitzat una reunió de presentació, amb 16 persones participants, per a poder recollir dubtes i suggeriments, i continuar treballant en el desplegament de la formació durant el 2022.

- Formar a professionals de la xarxa d'atenció en el model Activa't i donar el suport que es demani al disseny del model de implementació i formar i fer acompanyament tècnic als professionals encarregats dels nous serveis especialitzats d'informació i orientació comunitària en salut mental.

Indicadors:	*Resultat esperat*	*Resultat obtingut*
Grau d'adequació i satisfacció de la formació Nombre de participants	>70% > 60	85,6%* 20

*Dada extreta de l'enquesta de satisfacció qu evan omplir les participants a la formació

En coordinació amb la Secretaria d'Afers Socials i Famílies del Departament de Drets Socials, vam acordar començar la formació pels professionals dels Serveis d'Orientació i Atenció a Famílies, i aplaçar la formació pels i les professionals de serveis socials, per qüestions internes dels serveis i Departament. També es va limitar el número de participants per tal de que la formació pugués ser participativa i cumplis criteris de qualitat. Valorem positivament aquesta metodologia, donades les valoracions que hem tingut.

EL 71% de les persones que han respost l'enquesta de satisfacció li donen la màxima puntuació a la pregunta sobre si la formació els hi resultat interessant.

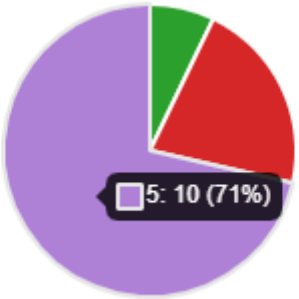

A la pregunta sobre si les dinàmiques han estat adequades, totes les persones valoren, com a mínim amb un 4 sobre 5.

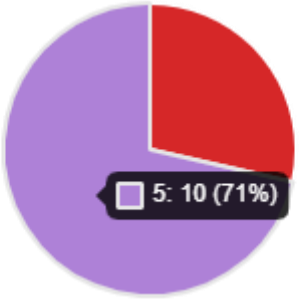

A la pregunta sobre quina és la valoració general de la formació, les respostes han estat:

Puntuació	Número de persones que responen
1	0
2	0
3	1
4	3
5	9

El 86% de les participants donen la màxima puntuació a la valoració sobre les formadores.

- Identificar, generar i difondre actius en salut per la millora de la salut mental i el benestar, afavorint l'articulació de les xarxes sanitàries, social, associativa i altres en el suport a les famílies, per assegurar l'adequació i la continuïtat en l'atenció.

Indicadors:

Nombre de reunions de coordinació amb serveis	>30	142

- Difondre informació útil per les persones en relació a les demandes més comuns.

Indicadors:

Nombre de visites al web activa't per la salut mental	3000	49.602

Desviacions en les activitats.

De manera majoritària s'ha pogut mantenir la programació d'activitats, i els resultats esperats de les mateixes son més alts dels previstos. No obstant, s'han adaptat tres de les accions previstes.

Ja vam informar a la memòria intermitja que, pel que fa a la formació sobre el model d'atenció de l'Espai Situa't, a la tardor, es realitzaria una càpsula formativa més breu per professionals de serveis socials, i una altra més àmplia a professionals de SOAF. Això s'ha hagut de modificar per petició del Departament de Drets Socials, deixant la formació a serveis socials per l'any 2022, i iniciant la formació amb els i les professionals dels SOAF, amb molt bona valoració, i amb petició de continuïtat amb formació específica sobre població infanto-juvenil.

Ja vam informar també de que, en relació a la formació de formadors en moderació de GAM, es preveia realitzar al 2021 el disseny de la mateixa i fer una sessió de difusió a professionals i persones amb experiència en la moderació de GAM, però no serà fins el 2022 que es farà la formació, amb la finalitat de poder treballar amb més profunditat la selecció dels i les participants.

Pel que fa als programes psicoeducatius, el Departament de Salut ens va demanar prioritzar la formació sobre el manual de recuperació i autogestió del benestar. Hem fet algunes tasques per a poder incorporar millores al material pilotat del que disposem, i al 2022 reprendrem l'objectiu de fer una formació en psicoeducació a les professionals del serveis de salut mental.

Impacte en les persones beneficiàries.

Les intervencions que contempla el projecte Activa't per la salut mental han estat objecte de diferents avaluacions externes i internes, i ja vam demostrar la seva efectivitat. No obstant, es realitzen qüestionaris de satisfacció a totes les persones que consulten a la xarxa d'Espais Situa't i que participen a les activitats grupals de l'Activa't, per confirmar que es desenvolupen de manera apropiada i mantenen un compliment d'objectius.

Aquestes enquestes ens donen unes dades de satisfacció molt altes. Com a resultat d'haver fet el pilotatge del projecte, amb l'avaluació corresponent, i realitzant les accions de millora continuada necessàries, junt amb el resultat de les enquestes, podem considerar que les persones que hi participen s'estan beneficiant per aconseguir un major grau d'empoderament, recuperació i millora de la qualitat de vida, en un servei amb un alt grau de satisfacció percebuda per les persones que en fan ús.

El total de persones beneficiàries del projecte durant l'any 2021 són: 1285.

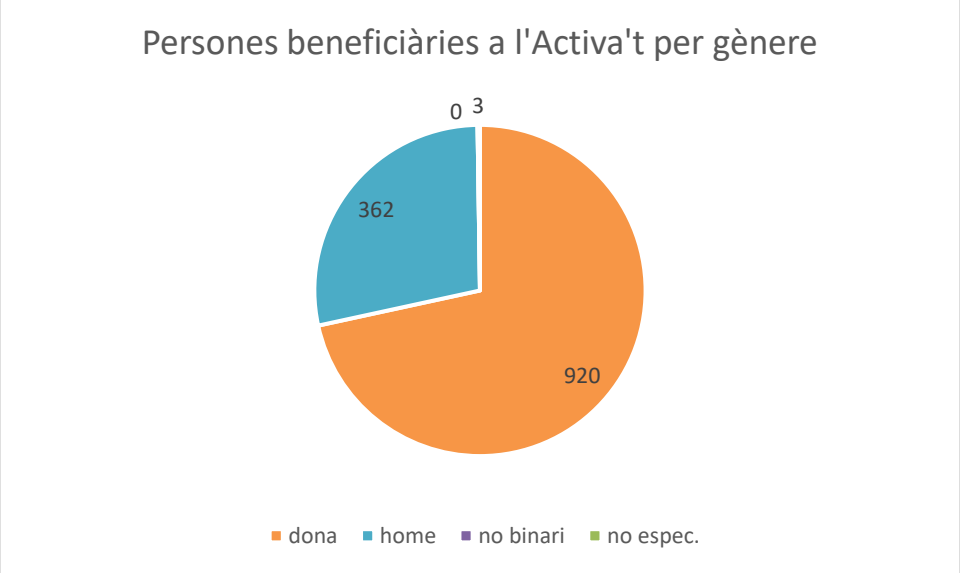

Dels total de beneficiaris, han participat en activitats grupals 320 persones i 1.093 persones ho han fet mitjançant demandes a l'Espai Situa't del seu territori. Algunes persones han participat als dos tipus d'intervencions.

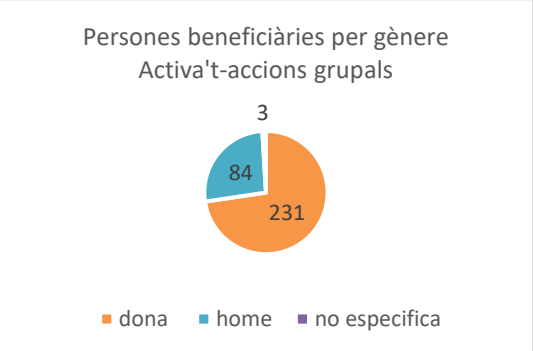

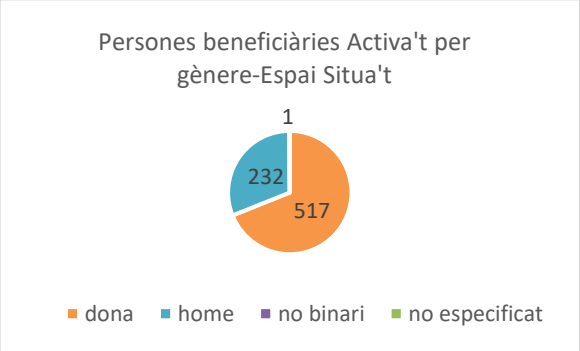

El perfil de les persones ateses i les seves necessitats, es pot visualitzar amb més detall en l' anàlisi de les demandes ateses que es descriu als gràfics següents. Durant el 2021, s'han atès 1.246 demandes d'orientació i assessorament. Aquesta xifra no coincideix amb la de persones ateses perquè algunes persones fan ús del servei més d'un cop, amb demandes diferents.

- **Perfil de la persona que realitza la demanda:**

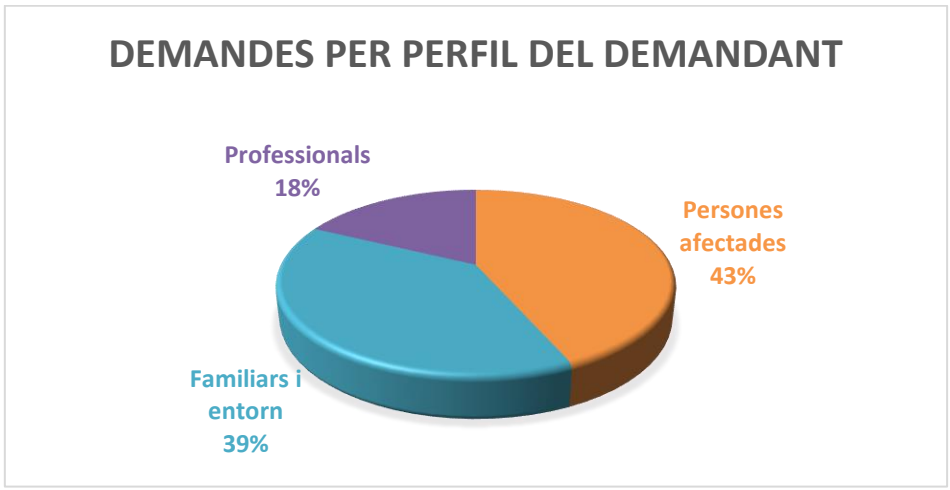

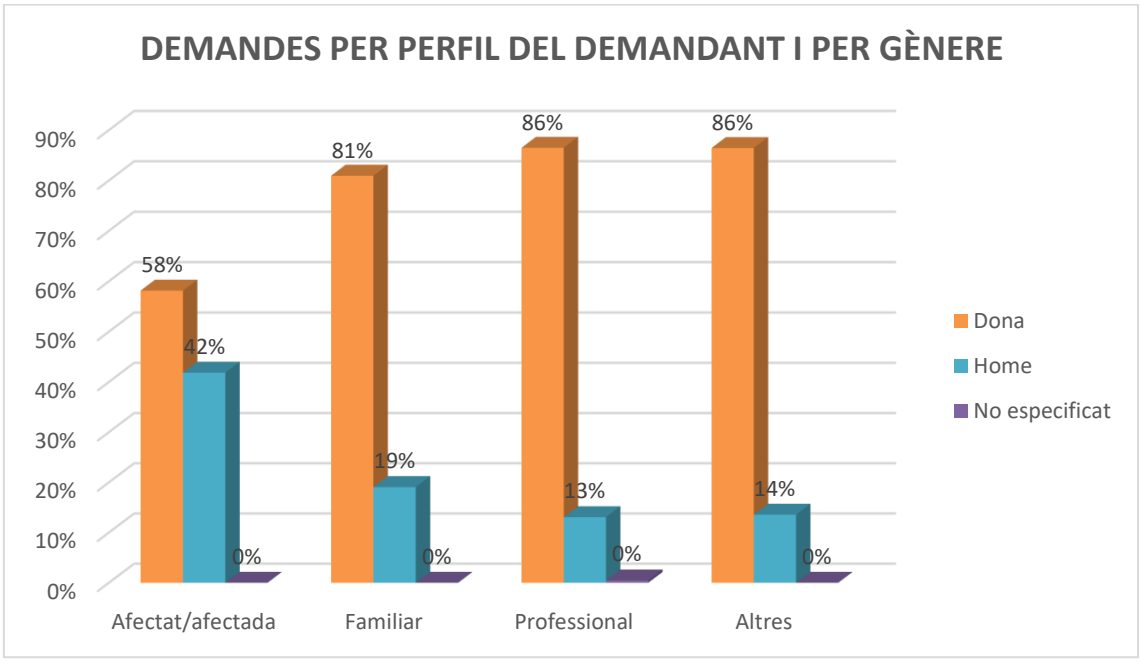

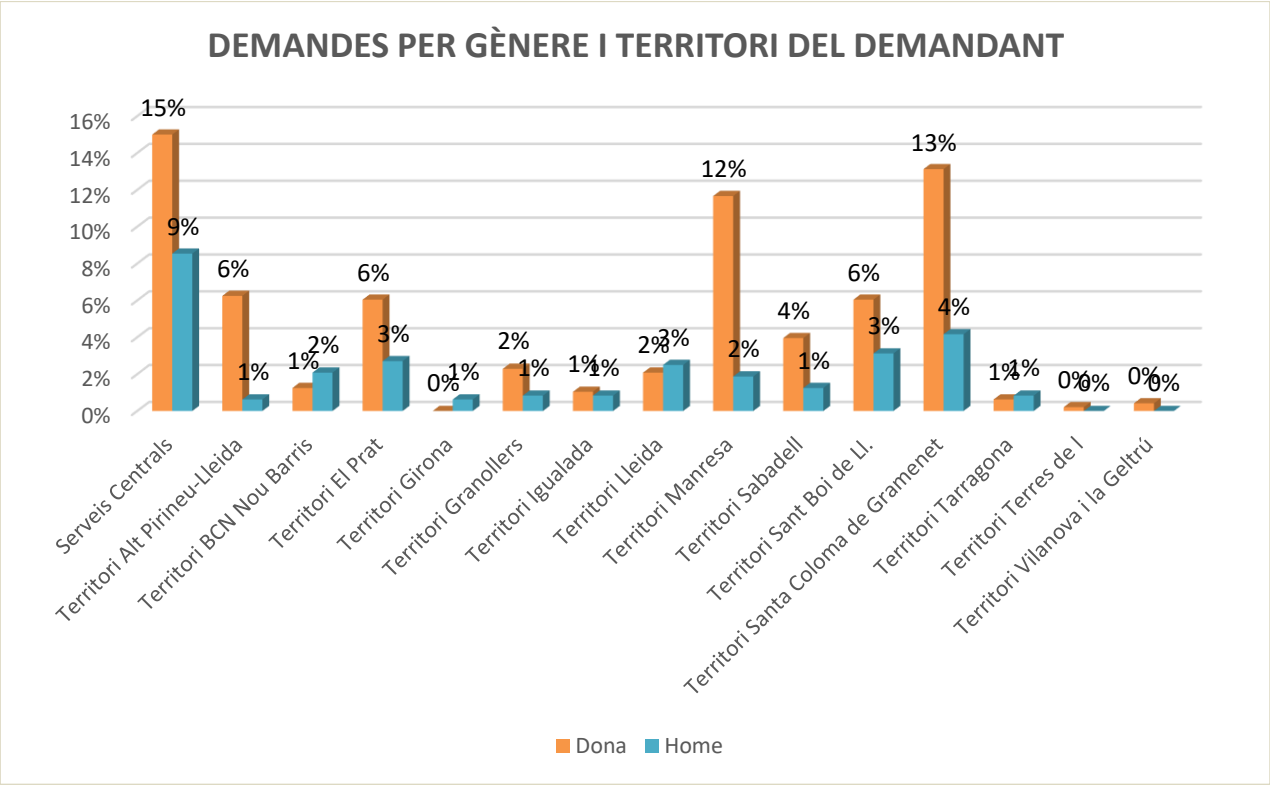

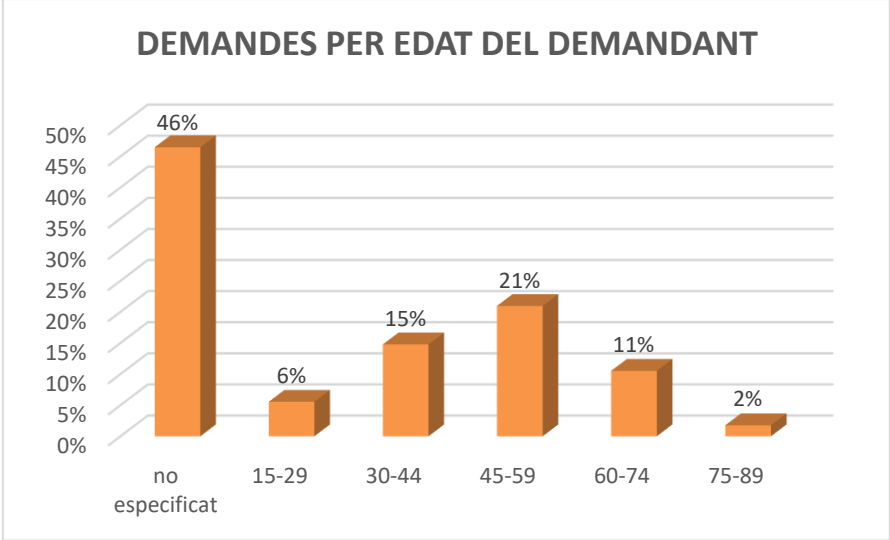

- **Perfil de la persona per la qual es fa la demanda:**

A continuació, es descriu el perfil de la persona afectada vinculada a la demanda, pot ser el demanant mateix o una altre persona en el cas de familiars o professionals.

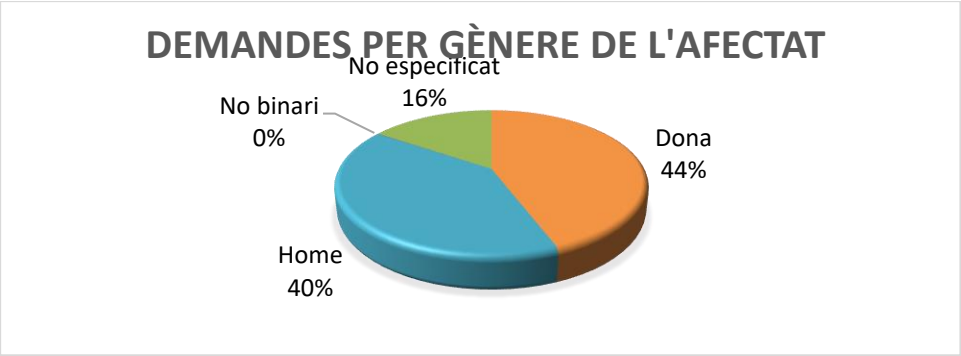
DEMANDES PER GÈNERE DE L'AFECTAT
No especificat
16%
No binari
0%
Dona
44%
Home
40%

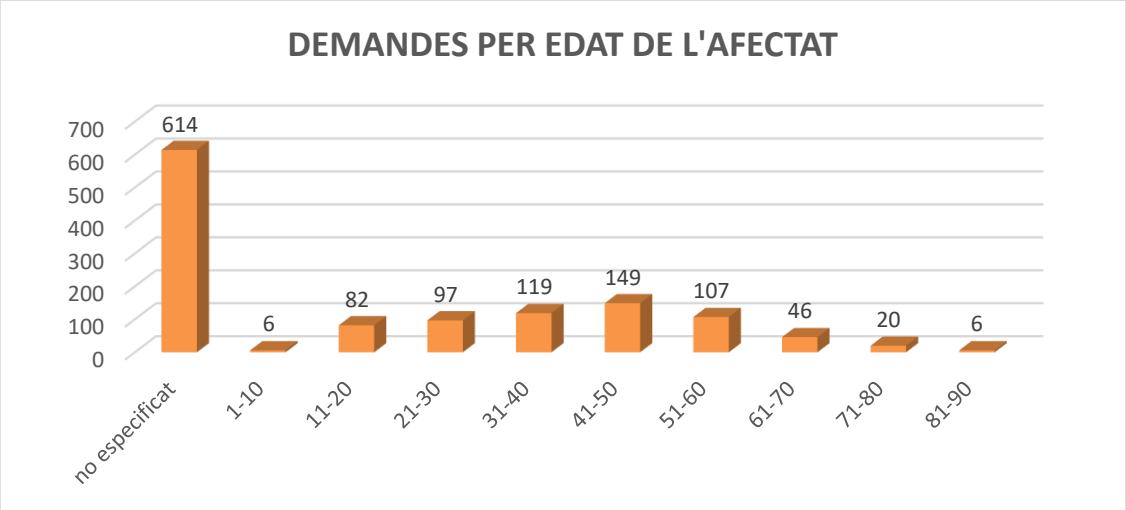
DEMANDES PER EDAT DE L'AFECTAT
700
600
500
400
300
200
100
0
614
6
82
97
119
149
107
46
20
6
no especificat
1-10
11-20
21-30
31-40
41-50
51-60
61-70
71-80
81-90

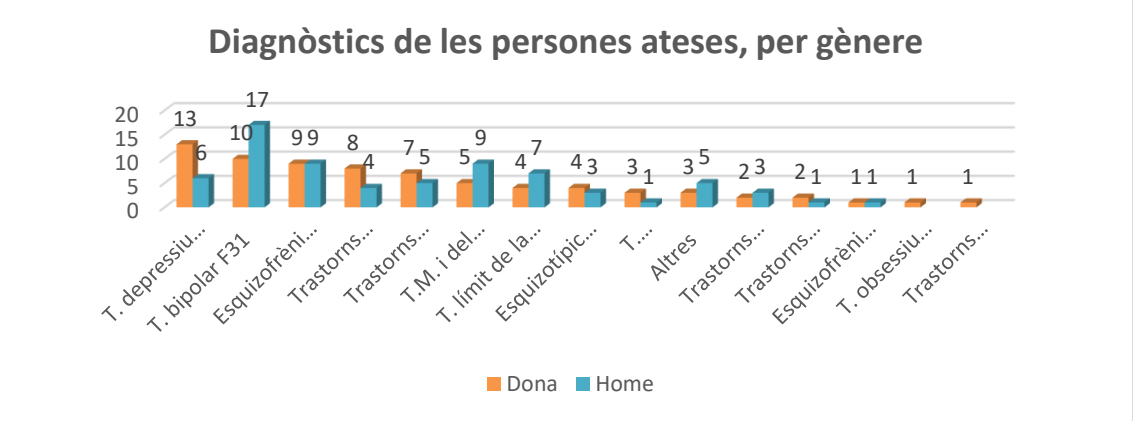
Diagnòstics de les persones ateses, per gènere
20
15
10
5
0
13
6
10
17
9
9
8
4
7
5
5
9
4
7
4
3
3
1
3
5
2
3
2
1
1
1
1
T. depressiu...
T. bipolar F31
Esquizofrèni...
Trastorns...
Trastorns...
T.M. i del...
T. límit de la...
Esquizotípic...
T....
Altres
Trastorns...
Trastorns...
Esquizofrèni...
T. obsessiu...
Trastorns...
Dona
Home

Federació Salut Mental Catalunya
Carrer Nou de Sant Francesc, 42, local
08002 Barcelona
Tel. 93 272 14 51
federacio@salutmental.org
www.salumental.org

www.activatperlasalutmental.org

SMC salutmental Catalunya Federació

Generalitat de Catalunya

VEUS Federació Catalana d'Entitats de Salut Mental en 1a Persona